

Referendum: ZA je glasovalo 76,41%

V torek, 30. maja, smo glasovali o 10% rezervaciji osebnih dohodkov do konca tega leta. Od vseh, ki smo imeli pravico in dolžnost glasovati, se je 76,41% odločilo ZA, od vseh, ki so prišli na volišča, pa se je ZA odločilo 79,31%.

Podrobnejšo informacijo o tem smo že objavili. Tole informacijo pa smo pripravljali med tem, ko so bila volišča še odprta: v torek dopoldan. Ni

iskrenost, saj smo vsakogar opozorili, da pripravljamo informacijo za glasilo in če kdo ni hotel odgovarjati, pač ni.

Pa še to: ali lahko zapišem, da so tale mnenja tudi mnenja večine? Mislim, da lahko. In, iz tega lahko potegnem še tale sklep: res je, da včasih godrnjamo, da smo nezadovoljni, da smo se poslužili celo neprimernega načina reševanja problemov; a v trenutku ko je

do dela. Pri tem moram povedati še, da čisto vse težave z 10% rezervacijo ne bodo rešene, mnoge pa bodo. Če bomo k tem dodali še resnost, discipliniranost in prizadevno delo, pa bo velik del težav odpravljen.

NAS RAZGOVOR

Božidarja Gortana in Franca Grošlja smo našli v obratu I. Delata v premazovalnici in pravkar

bi v takem primeru podjetje krilo razliko.

Danico Rasberger, asistentko vodje delovne enote umetno usnje smo našli na volišču v obratu IV. Med malico je »skočila« pogledat, kako poteka glasovanje. Na vprašanje je odgovorila:

»Mislim, da je tak način reševanja problemov pozitiven. Z glasovanjem se bo pokazala tudi zavest Savčanov. Pokazalo se bo

»Sem odločno proti, da bi morali gospodarstvo reševati takole. V Savi pa nismo imeli drugega izhoda. Žalostno je, da mora podjetje na tak način podaljševati nevdržnost gospodarstva nasploh, podjetje pa pri tem ni nič krivo.

Mi smo pomagali predvsem sami sebi, jasno pa smo tudi prispevali k stabilizaciji jugoslovanskega gospodarstva nasploh. Toda, če se podjetja lotevajo akcij, ki naj

Božidar Gortan

Franc Grošelj

Marija Gorjanc

Alojz Komovc

Danica Rasberger

Matevž Stanjko

nam šlo za to, da bi zvedeli, kako je kdo glasoval. Zanimalo nas je bolj mnenje o takem načinu reševanja problemov in pa o razpoloženju. Resnično, nismo posebej iskali delavcev, ki bi zelo pozitivno ocenjevali referendum, a med sogovorniki ni bilo nikogar, ki bi bil proti. Prepričan sem v njihovo

potrebna naša složnost, solidarnost, smo na mestu, tam, kjer po tradiciji delavec Save je in mora biti. Tole je pravzaprav samohvala, toda dogovorili smo se: dobro moramo pohvaliti, slabo pa kritizirati. Objektivno, pošteno in tedaj, ko je potrebno. Zdaj je potrebno pohvaliti odnos Savčanov

sta prišla pred bivšo mehanično delavnico, da bi prižgala cigareti. Oba sta bila za razgovor. Božidar Gortan je v Savi šest mesecev in je pomočnik pri dubliranju blaga.

»Menim, da je tak način reševanja problemov pameten. Bolje tako, kot pa zaiti v še hujše težave.«

Na vprašanje, ali zaupa, da mu bo denar vrnjen, je odločno dejal:

»Ker je podjetje zagotovilo, da bomo dobili denar vrnjen, sem v to tudi prepričan.«

Franca Grošlja je že dlje v Savi, pred združitvijo pa je bil v Standardu. Zdaj je v premazovalnici vodja na dublirnem stroju.

»Tudi jaz menim, da bo dobro, če bo referendum uspel. Tako menijo tudi ostali delavci v naši enoti in se nihče ni pritoževal.«

Kakor na vseh mestih, kjer je bilo glasovanje, je bilo tudi na starj pošti vse mirno in le puščice so vodile na volišča (ob volitvah v organe upravljanja so namreč vsa volišča okrašena in »opremljena« z glasbo).

Matevž Stanjko je bil v komisiji za glasovanje in preden smo pričeli pogovor z njim, sta dve tovarišici iz prodajne službe odklonili, nista želeli dati izjave.

Matevž Stanjko pa je dejal:

»Skrajni čas je, da je prišlo do referenduma. Namesto da delavec da denar v banko, naj ga posodi tovarni. Pri nas poteka glasovanje v redu, priprave so bile dobre. Obveščeni smo bili dovolj, bodisi na sestankih, v glasilu Sava in v biltnu Informator. Mislim, da se bo približno 95% delavcev odločilo za.«

V nabavni službi smo se pogovarjali z Marijo Gorjanc — administrativno tehnik II — ki je naša sodelavka komaj eno leto.

»Sem za to, da posodimo 10% tovarni, če bomo res dobili enako vrednost vrnjeno. Če pa bi prišlo med tem do razvrednotenja — devalvacije, bi bili prikrajšani mi. Delavski svet bi moral jamčiti, da

pravzaprav, koliko smo zrel v takih situacijah, kot smo sedaj, in v podobnih, v katerih se bomo še znašli.«

»Mislim da zaradi 10% ne bo nihče prišel v težave, za socialno šibke pa je dogovorjeno opravičilo. Obveščenost o namenu referenduma je bila zelo dobra. Kdor se je le malo zanimal, je lahko zvedel vse.«

Lojze Komovc dela v kemičnem laboratoriju, obrat IV. Navdušeno je pripovedoval:

»Tak način sodelovanja delavcev pri premagovanju težav podjetja je v redu. Mislim, da bodo tudi drugi prišli do tega, da je tako prav, ker bodo težave vedno večje. Ni me strah, da referendum ne bi uspel. Obveščenost je bila dobra, imeli smo tudi več sestankov, na katerih smo se pogovarjali o 10% rezervaciji ter o težavah, v katerih smo.«

Verjetno vas tudi zanima, kaj meni o referendumu direktor podjetja, Janez Beravs. Za mnenje sem ga vprašal potem, ko je bilo glasovanje že končano, ko je bil znan izid.

Na vprašanje, kako ocenjuje 76,41% za 10% rezervacijo, je odgovoril:

»Kolektivu sem več kot hvaležen, da je pokazal tako visoko zavest. Takih rezultatov nisem pričakoval iz preprostega razloga, ker vem, da še veliko članov kolektiva živi vse prej kot v dobrih gmotnih razmerah. Zanje predstavlja to precejšnje odrekavanje. Hvaležen sem tudi, ker so Savčani na referendumu pokazali visoko pripadnost kolektivu in dokazali, da so bili julijski dogodki lani trenutna slabost v kolektivu in o tem danes nima več smisla govoriti. Izid referenduma pa je tudi dokaz, da je samoupravljanje v Savi pojem in vsaka akcija uspe, če je dobro pripravljena in če so o njej delavci dovolj informirani.«

Tovariši direktor, kaj na splošno menite o takem načinu reševanja težav delovne organizacije?

k stabilizaciji pripomorejo, potem naj bodo te akcije realne. Osebnost sem za vsako zelo konkretno in namensko akcijo za odpravo nelikvidnosti, sem pa proti formiranju nedefiniranih in neopredeljenih skladov, saj smo se pri nas v Sloveniji zelo vztrajno prizadevali za odpravo raznih zveznih fondov, ki so se, kot vemo, trošili zelo nenamensko in premalo kontrolirano.«

Iz vaših odgovorov, tovariši direktor, sklepam, da pripomb na referendum nimate?

Janez Beravs

»Žal so nekateri vodje delovnih enot pokazali premajhno stopnjo zavesti; prečitani niso niti navodil, ki so bila zelo konkretna. Zaradi tega so ponekod s pomanjkljivim in netočnim tolmačenjem navodil vnašali negotovost v nered.«

Jože Štular

Funkcionalno izobraževanje

Razvoj znanosti in tehnologije zahteva, da morajo vodilni in strokovni delavci imeti vse obsežnejše znanje in čedalje večjo spretnost na področjih organizacije dela, priprave dela, kakor tudi pri odločanju, izvedbi in spremljanju rezultatov svojega dela. Omenjena znanja in spretnosti se v glavnem črpajo po ustaljeni navadi več ali manj uspešno iz delovne prakse, kar je povezano z daljšim časovnim obdobjem. Kot pomoč za hitrejše in bolj sistematično pridobivanje naštetih znanj in spretnosti so posebni seminarji o dinamičnem vodenju v delovni organizaciji — DIVORG, ki so namenjeni vodilnim in strokovnim delavcem. Eden takih 50-urnih seminarjev se prav te dni končuje v Savi. Udeležilo se ga je 23 slušateljev, med katerimi so vodje delovnih enot in perspektivni delavci.

Za dopolnjevanje funkcionalnih znanj pa imamo po določilih delavskega sveta organizirane tudi krajše seminarje za vodje skupin, delovodje in izmenske vodje. Namen seminarjev je prikazati načine vodenja in informiranja sodelavcev v delovni skupini, poleg tega pa tudi pomembnost osebne odgovornosti pri delu in pri samoupravljanju.

Vsi s katerimi sem se pogovarjal o tem seminarju so zatrjili, da je seminar zanimiv, ker je skoraj polovica časa na seminarju namenjena tudi pogovoru.

Sava drugič pokrovitelj

Društvo matematikov, fizikov in astronomov ter Zavod SRS za šolstvo že več let zaporedoma organizira tekmovanje mladih matematikov — učencev osnovnih šol. Tekmovanje poteka tako, da se na vseh šolah v občini učenci najprej pomerijo med seboj. Najboljši med njimi se nato udeležijo občinskega tekmovanja. Pokrovitelj tega tekmovanja je bil tokrat naš kolektiv. Najboljše med njimi smo po končanem tekmovanju povabili v tovarno in jih skromno nagradili. Nagrade in priznanja jim je v imenu kolektiva izročil pomočnik glavnega direktorja inž. Helmut Turzanski. O pomenu tekmovanja je spregovorila predsednica občinske komisije za matematična tekmovanja tov. Ivanka Gros, v imenu izobraževalnega centra pa je navzoče pozdravila tov. Ema Pevc. Tekmovanje in podelitev nagrad sta za nami, mi pa smo se odločili, da napravimo mini intervju, da bi zvedeli nekaj podrobnosti o tekmovanju.

Najprej smo povprašali prvovrščeno učenko 8. razreda:

Tatjana Cijan

Najprej te prosim, da se predstaviš našemu delovnemu kolektivu.

»Imenujem se Tatjana Cijan, stanujem v Kranju na Kajuhovi 16, obiskujem 8. razred osnovne šole France Prešeren.«

• Koliko časa in kako si se pripravljala na matematična tekmovanja?

»Na matematična tekmovanja smo se pripravljali že od začetka šolskega leta, potem pa vse do prvih šolskih izbirnih tekmovanj v posebnih matematičnih krožkih.«

• Si že kdaj tekmovala in kako ocenjuješ te letošnje naloge?

»Tekmovala sem že lani v 7. razredu, vendar nisem dosegla večje-

ga uspeha. Mislim, da so bile naloge lani za 7. razrede težje kakor letos za osme.«

• Katera matematična poglavja se ti zdijo najtežja?

»Najtežji se mi zdijo razni problemi.«

• Si pričakovala, da se boš tako dobro uvrstila?

»Nisem pričakovala, da bom prva, zato sem bila priznanja in nagrade (35.000 S din na hranilni knjižici, blazine, kape in avtoatlasa), ki jih je prispeval vaš kolektiv, še posebej vesela.«

• Si se že odločila za svoj bodoči poklic?

»Po končani osemletki se bom vpisala v gimnazijo, za študij pa se še nisem odločila.«

• Je kdo od tvojih staršev zaposlen v Savi?

»Ne.«

Prebrali ste, kaj o tekmovanju meni ena od učenk. Zdaj pa prisluhimo še predsednici občinske komisije za matematična tekmovanja.

Ivanka Gros

• Tudi vas prosim, da se najprej predstavite.

»Ivanka Gros, predmetna učiteljica matematike in fizike na osnovni šoli France Prešeren v Kranju, predsednik občinske komisije za matematična tekmovanja.«

• Kakšen je namen matematičnih tekmovanj?

»S tekmovanji želimo popularizirati matematiko, vzbuditi pri učencih za ta predmet zanimanje ter tako poglobiti in razširiti matematično znanje, ki je ob velikem napredku naravoslovnih ved in tehnike vedno bolj potrebno.«

• Kako potekajo tekmovanja za Vegova priznanja?

»Matematična tekmovanja za Vegova priznanja potekajo že več let. Sestavljena so iz šolskih in občinskih tekmovanj, učenci 8. razredov pa tekmujejo lahko še v republiškem in zveznem merilu. Na šolskih tekmovanjih najboljši učenci osvoje bronasta Vegova priznanja, na občinskih srebrna, na republiških pa zlata Vegova priznanja.«

• Pokroviteljstvo nad občinskim tekmovanjem matematikov je prevzelo naše podjetje. Povejte nam kaj več o tem tekmovanju?

»Letošnje občinsko tekmovanje je bilo v soboto, 13. maja in je imelo poseben poudarek ob dejstvu, da je tovarna Sava prevzela pokroviteljstvo. Tekmovanja so se udeležili učenci osmih šol v občini, in sicer: osnovne šole Lucijan Seljak, Simon Jenko, Stane Žagar in France Prešeren iz Kranja ter šole Cerklje, Senčur, Predvor in Predoslje. Vse šole so poslale na tekmovanje učence, ki so se na izbirnih šolskih tekmovanjih najboljše izkazali. V celoti se je udeležilo občinskega tekmovanja 111 učencev, in sicer 37 učencev 6. razreda, 39 učencev 7. razreda in 35 učencev 8. razreda.«

• Kaj menite o pokroviteljstvu naše tovarne nad tekmovanjem v matematiki?

»Zelo smo zadovoljni, ker je Sava že drugo leto prevzela pokroviteljstvo nad občinskim tekmovanjem v matematiki, saj večina podjetij za tovrstna tekmovanja nima razumevanja, čeprav prinašajo obojestranske koristi. Nagrade so mladim matematikom vzpodbuda za nadaljnje delo. Hkrati so prvi stiki in dobri vtisi o podjetju večje perspektive za bodočo preskrbo z dobrimi strokovnjaki.«

• Vaše mnenje o nadarjenih matematikih?

»Tem učencem bi bilo potrebno posvetiti vso pozornost in jim omogočiti, da se bodo lahko razvili v najsposobnejše strokovne kadre. Društvo matematikov, fizikov in astronomov se zavzema, da bi učence, ki bi osvojili Vegova priznanja (bronasto, srebrno in

zlato), oprostili sprejemnih izpitov pri vpisu v srednje šole in da bi jim dali prednost pri dodelitvi štipendij. To pa pri štipendiranju priporočam tudi vašemu podjetju.«

Kakšen naj bo sklep?

Vsekakor moramo pozdraviti zamisel o pokroviteljstvu, saj na ta način vzpostavimo tesne stike med podjetjem in učenci. Vsekakor ne bi bilo napak, če bi ob koncu šolskega leta vsem učencem, ki zapuščajo osnovno šolo, omogočili ogled tovarne, saj bi učenci le tako dobili jasnejšo sliko o delu, za katerega se bo kdo odločil. S tem bi marsikoga pridobili za delo v naši tovarni in bi bili manj odvisni od delavcev, ki prihajajo od drugod. S tem pa bi bila manjša tudi fluktuacija in stanovanjske razmere bi bilo verjetno lažje urediti.

Janez Jereb

Zanimivo pismo

Tov. Frančišek Vrankar nam je poslal zanimivo pismo, ki ga skrajaj v celoti objavljamo. Za odgovor na njegova vprašanja smo zaprosili tov. Terezijo Pivk, profesorico slovenščine in lektorico v našem podjetju.

Duše, cevi, duše, cevi...

To so besede, ki se kot refren ponavljajo iz dneva v dan v cevarni. Postavlja se vprašanje, čemu duše v tovarni. Moja želja je poskusiti dokazati nesmisel izraza za ta predmet, ki z dušo nima nikakršne zveze. Ni mi znano, kdo je prvi uporabil besedo »duša« za notranji del cevi. Vsekakor je mislil na tisto, kar je pač znotraj nečesa. Tako so namreč zmotno mislili, da je duša znotraj človeka. Toda danes vemo, da je duša človekovo življenje, ki je ustvarjalno in plodno. To pa ne moremo trditi za duše v ceveh, kjer imajo popolnoma drugačno vlogo kot pa v človeku. V avtomobilskih gumah so zračnice, imenovane velozračnice. Nemški izraz za zračnico je Luftschauch, ne pa Seele ali Geist. Res je v besednjaku za dušo tudi beseda Luftschauch za notranji del cevi. Nikjer pa temu ne rečejo Seele. Napačen je tudi izraz za notranji del žoge. Lahko rečemo le zračnica za žogo ali kratko »žognica«. Enako velja seveda tudi za cevi. Recimo: Podobne izraze imamo že v drugih strokah, npr. v kmetijstvu: ornica, mrtvica, plaznica in drugi. V slovarju lahko najdete še celo vrsto besed z obrazili: -nica, -ica in -ca. V slovanskih jezikih se ne da tako sestavljati besed kot v germanskih. S pridom pa se kar poslužimo možnosti, ki jih imamo. Npr.: Na korene besed, ki so osnova za določene in dogovorjene pojme predmetom in snovem, pridamo na novo izmišljena obrazila. Tako skovane nove besede so nam nekaj časa tuje. Ko pa se jih privadimo in sprejmemo za dobre, jih tudi uporabljamo. Na tem področju je slovenščina v precejšnjem zaostanku. Moramo pohiteti za drugimi narodi in naš lep jezik obogatiti z lastnimi močmi. Sposojanje besed in izrazov iz kakršnihkoli drugih jezikov je za zavedne in izobražene Slovence nečastno. Pasivnost je nečednost lenobe, zato bomo raje aktivni.

Pravico imam vodstvu delovne enote predlagati, da prične uporabljati nove strokovne izraze, ki sem jih v tem članku svetoval. Hkrati pa naj bo predlog spodbuda vsem Savčanom, posebno še strokovnjakom, da bi se zavestno potrudili za kvaliteten napredek pri vsem našem skupnem delu.

Lep pozdrav

FRANCIŠEK VRANKAR

ODGOVOR:

Vaše pismo je zanimivo, saj kaže, da vas zanima marsikaj, kar morda ni neposredno povezano z vašim delom. Slutiti da, da vam delo ni 8-urna obveznost, ampak da je tesno povezano z vašim mišljenjem in iskanjem.

In vaš predlog? Moti vas beseda duša v pomenu za sestavni del cevi. Žal vas moram razočarati, da nimate prav, ko se ozirate samo na nemški jezik. Slovar slovenskega knjižnega jezika I 1970 (nadalje SSKJ I) navaja na str. 527—528, da je to samo eden (peti) od šestih pomenov ki jih ima v slovenščini beseda duša.

Citiram: 5. osrednji notranji del česa:

žogi je počila duša;
duša kabla;
žica z jekleno dušo.

Pravim, da je to samo eden od šestih različnih pomenov besede duša. Slovar slovenskega knjižnega jezika so sestavljali strokovnjaki jezikoslovci, ki dobro poznajo tudi zgodovino — nastanek besed, pa vendar se ob ta pomen besede duša niso spotikali. Torej je uporaba besede duša za sestavni del cevi čisto upravičena in pravilna. Res pa je, bolj ko o njej razmišljamo bolj se nam zdi nesmiselna, celo smešna. Žal bi potem še o mnogih besedah lahko tako razmišljali, pa si ne bi znali odgovoriti. Vaš predlog, kako bi tvorili nove slovenske besede, ni zgrešen, saj je izpeljava (samostalniku, glagolu, pridevniku, števniku ali zaimku pridamo pripone, npr.: -ec brati -bralec) od vseh besedotvornih načinov v slovenščini najbolj živa. Pripone pa navadno besedam že določijo tudi pomen, npr.: -ec označuje osebo, ki dela

PREBERI TUDI TI!

tisto, kar pove glagolska podstava (vi pravite temu koren) — peti -pevec (tisti, ki poje). V slovenščini poznamo tudi izpeljavo s pripono -ica, -ca. To priponsko obrazilo:

a) dodano glagolski podstavi (vi pravite temu koren) pomeni delujočo osebo, npr.: prati — perica;

b) ob pridevniku pomeni nositeljico lastnosti, npr.:

ilo — ilov- ilovica,
dež — deževen — deževnica;

Vaš primer

cev — ceven — cevnic.

Ali beseda CEVNICA res pomeni nositeljico lastnosti? Mislim, da sami trdite, da je CEVNICA le sestavni del cevi.

c) pritraknjeno samostalniku pomeni manjšanje, npr.:

roka — ročica

d) kadar gre za spolni par, izraža žensko stran, npr.:

lisica, psica.

Beseda cevnic torej ne bi ustrezala, tudi zato ne, ker to besedo v slovenščini že imamo, vendar ima čisto drugačen pomen. Citiram:

cevnic — navadno množinsko, botanično rastline s cevastimi ali cevastimi in jezičastimi cveti v koških, Tubuliflore (SSKJ I str. 248).

Pritrditi vam moram, da se te možnosti tvorbe novih besed v slovenščini premalo zavedamo, zato slepo osvajamo tujke, čeprav bi jih pogosto lahko nadomestili z lepimi slovenskimi besedami. Temu pa največkrat botruje le naša duševna lenoba in pa tudi neumno hlastanje po tujem za visoko ceno naše lepe slovenske besede. Tako ste opozorili na problem, s katerim se jaz pogosto srečujem pri svojem delu. To je problem neurejenega besednega zaklada v gumarstvu. Mislim pa, da bomo ta problem pričeli reševati že letos in veseli bomo vsakega nasveta in spodbude tudi od vas delavcev v proizvodnji. Vam pa, ne izgubite poguma, iščite še naprej, ob iskanju se boste nehoti izobraževali tudi jezikovno, ne le v gumarski stroki.

Terezija Pivk

Za rezultate je med učenci vladalo veliko zanimanje.

Priznanje Andreju Košiču

Vsako leto praznuje mladina dan mladosti. Letošnje praznovanje je bilo v primerjavi s prejšnjimi še pomembnejše, bolj veselo in slavnostno, saj smo v teh dneh praznovali 80-letnico našega velikega voditelja Tita. Gotovo je to tudi najboljša priložnost, da se spomnimo vseh, ki jim ni žal svojega prostega časa za mladino in njeno lepšo prihodnost. Vsem tistim se mladinske organizacije skušajo oddolžiti s skromnim priznanjem. V našem kolektivu je delavec, ki se že sedmo leto ukvarja z mladino. To je kulturnik, vodja naše folklorne skupine, tov. Andrej Košič. To delo zahteva precej časa in požrtvovalnosti, kar so znali oceniti tudi mladi občinske konference ZM v Kranju. Ob tej priložnosti je Andrej prejel priznanje (plaketo) za uspešno delovanje med mladimi.

Več kot priznanje ali nagrada pa je za nas in skupino pomembno to, kar je v kratkem času svojega obstoja dosegla. Folklorna skupina, ki je imela že nad 160 nastopov doma in v tujini, združuje 70 članov. V programu, ki ga obvlada, pa ima vključenih že šest spletnov narodnih plesov naše domovine.

Poleg vseh mladih v folklorni skupini pa ima za to največ zaslug tov. Košič. V imenu skupine in članov kolektiva mu iskreno čestitamo in želimo še nadaljnjih uspehov pri njegovem delu z mladino.

Gantar Zvone

Andrej Košič

Naš razgovor: Mr. Silvo Praprotnik

Čeprav smo skoraj pred dopustom, začnemo novo serijo sestavkov, v katerih vam bomo pisali, kaj in kako delajo nekateri strokovni delavci. Naj takoj povem, da bomo pisali le o nekaterih — kar pa ne pomeni, da tudi drugi ne bi zaslužili naše in vaše pozornosti. Radi bi vam predstavili strokovne delavce, ki so s svojim delom in s svojim odnosom do drugih nevsiljivo opozorili nase.

Če nekdo doseže dobre delovne uspehe, ima običajno tudi zelo tovariške odnose s sodelavci. Pri izbiri, koga bomo predstavljali v našem glasilu, odloča odbor za informiranje.

Za začetni intervju smo zaprosili mr. Silvo Praprotnika. Ker sam prav gotovo ne bi hotel govoriti o delovnih uspehih, ki jih je dosegel s sodelavci, je pri temle uvodu pomagal direktor razvojno-tehnološkega inštituta dr. Lev Premru.

● Tov. Praprotnik že od začetka sodeluje pri ureditvi proizvodnje in tehnologije klinastih jermenov in transportnih trakov. Prvi uspeh tega dela je začetek velikoserijske proizvodnje klinastih jermenov za pralne stroje.

● S konstruktorji in drugimi strokovnimi delavci je uspešno zaključil delo pri uvajanju nove tehnologije klinastih jermenov za avtomobilsko industrijo. Tudi te izdelke že izdelujemo velikoserijsko.

● Mr. Praprotnik je bil nosilec idej pri spremembah tehnologije pri proizvodnji transportnih trakov. Rezultat: že sedaj 30% večja proizvodnja, ko pa bodo opravljene vse rekonstrukcije, bo proizvodnja večja blizu 50%.

● Poleg zelo odgovornih nalog, ki jih je prevzel in uspešno končal na svojem delovnem mestu, pa se je zavzelo vključil v nadaljnje izpopolnjevanje in je 1971. leta uspešno zaključil študij na III. stopnji FNT. To pa je izredno pomembno pri današnjem hitrem razvoju tehnike.

Tov. Praprotnik, vi ste eden mlajših strokovnih delavcev v proizvodnji, s končano tretjo stopnjo fakultete za naravoslovje in tehnologijo. Zakaj ste se odločili za dodatni študij in kako pridobljeno znanje uporabljate v praksi?

Danes je razvoj tehnologije zelo hiter in ker strokovno znanje sproti zastareva, je izpopolnjevanje nujno potrebno. Načinov strokovnega izpopolnjevanja je več, med vsemj načini pa sem izbral tistega, ki je bil meni dostopen in za katerega sem menil, da bo meni in tovarni dal največ. Koristi niso zgolj samo teoretičnega znanja, spremeni tudi pristop in način reševanja konkretnih strokovnih problemov v praksi. Že sam študij na tretji stopnji ne predstavlja samo teoretične raziskave, temveč tudi njihovo uporabo v praksi, kot je na primer pri meni bila uvedba tehnologije izdelave polikloroprenskih transportnih trakov na osnovi študije, vpliv vulkanizacijskega sistema na vulkanizacijo polikloroprenskih transportnih trakov na rotacijskih prešah.

Vi ste tehnolog, zato imate prav gotovo največ možnosti oceniti, kakšne posledice nam povzroča tehnološka nedisciplina?

SOTORI ZA DOPUST

Taborniška četa Albin Drolc obveščča, da bodo posojali šotore članom kolektiva. Kogar veseli preživeti dopust pod šotorom, si ga bo lahko sposodil pri njih po zelo ugodni ceni. Oddajati jih bodo pričeli 1. junija, oglasiti pa se morate pri tov. Mariji Žugelj, v delovni enoti klinasti jermeni.

OPRAVIČILO

V predzadnji številki glasila smo objavili reportažo o delovni enoti prešani izdelki. Po naši nerodnosti je izpadel tale uvodni stavek:

»Naš sogovornik je tudi to pot eden od mlajših strokovnjakov, ki se skupaj s svojimi sodelavci prizadeva, da bi kar najbolje izpolnili naloge. Kot večini tudi tem stoji na poti nemalo težav. Kakšne so te težave, kako delajo in kakšni so njihovi uspehi, govori dipl. inž. Ivo Geržinič.«

Prosim prizadetega in bralce, da nam napako opravičijo.

Urednik

Spoštovani!

Vse v tovarni lepo pozdravljam in vam želim veliko delovnih uspehov. Prosil bi vas, če mi pošljate časopis, da bi bil na tekočem, kaj se dogaja v tovarni z mladino, da bi vedel, kako je kaj v tovarni in z ljudmi, s katerimi sem delal v proizvodnji. Prav lepo pozdravljam vse v velopenmatiki in jim želim še veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

Anton Urbanc
v. p. 2091/17
44002 Sisak

NAPOVEJMO BOJ DOLGIM SESTANKOM

Človeku se enostavno upre hoditi na dolge sestanke. Že v zadnjih številkah našega časopisa smo pisali o veselju nekaterih posameznikov do sestankarstva. V mesečnem glasilu ravninskih železarjev so objavili naslednjo informacijo:

Sestankarstvo:

V beograjskem klubu samoupravljalcev so izračunali, da:

- poprečen sestanek traja 4 ure,
- 62% tega časa porabi tisti, ki ga je sklical,
- 12% prvi diskutant,
- 26% pa 30 ostalih diskutantov.

Razmislite!

Na 3. seji so člani delavskega sveta podjetja obravnavali tudi poročilo o izidu referenduma.

Se vedno v določenih primerih lahko govorimo o tehnološki nedisciplini; kaj pa to pomeni in kaj to predstavlja, pa nam najbolj zgovorno pove primerjava med našimi sedanji poslovnimi uspehi in tistimi, ki smo jih dosegali pred nekaj leti, ko je bilo vprašanje tehnološke discipline še zelo ostro.

Precej vodij delovnih enot ima — formalno — ustrezno izobrazbo, nekateri pa ne. Ali menite, da bi bilo potrebno dodatno izobraževanje tistih z ustrezno izobrazbo in popolno izobraževanje tistih z neustrezno izobrazbo, ali pa jih zamenjati?

Naloge vodilnih delavcev, zlasti še vodij delovnih enot, so zelo kompleksne, odgovorne, zahtevne in niso samo strokovnega značaja, zato naj bi bilo vprašanje izobraževanja in napredovanja predvsem posledica poslovnih uspehov njihovih delovnih enot.

Se v bližnji preteklosti smo govorili o »prepadu« med strokovnim in manualnim delavcem. Menite, da ta prepad resnično je, če je, zakaj in kaj narediti, da bi ga odpravili?

Namreč, gre za to, da je v primeru resnične distance zelo težko delati — obema

Teško bi govorili o »prepadu med strokovnim in manualnim delavcem, kvečjemu bi v posameznih primerih lahko govorili o slabi povezanosti med njima. Mislim pa, da je bilo v zadnjem času veliko narejenega v tem smislu in da bo z novo produktivno organizacijo prišlo do boljše povezave med delavci v proizvodnji in delavci v strokovnih službah.

Pri svojem delu ste dosegli zelo dobre uspehe. Prosim, če nekoliko podrobneje poveste, kaj delate in kaj vam povzroča največ težav?

Do sedaj sem delal v razvojno-tehnološkem inštitutu na razvojnem področju transportnih trakov in klinastih jermenov, sedaj pa sem razporejen na delovno mesto vodja skupine I. Osnovne naloge, ki smo jih izpeljali in ki predstavljajo določene ekonomske rezultate, so uvedba tehnologije izdelave transportnih trakov s sintetičnimi vložki, uvedba tehnologije izdelave polikloroprenskih transportnih trakov, povečanje kapacitet na Rotociuru, uvedba tehnologije izdelave avtomobilskih klinastih jermenov, uvedba raznih novih izdelkov in materialov itd.

Teško je reči, kaj povzroča največ težav, ker težav ne manjka, lahko pa rečem, da me pri delu zelo ovira pretirana administracija, nestabilnost pri nabavi surovin, oziroma splošna gospodarska situacija, ki se odraža tudi pri našem delu.

Menite, da je nagrajevanje strokovnih delavcev v Savi urejeno in dobro?

Narediti moramo takoj razliko med strokovnimi delavci v proizvodnji in strokovnimi delavci v strokovnih službah. Razlika je občutna tako glede na višino kakor tudi glede možnosti vplivanja na osebne dohodke. Mislim, da problem nagrajevanja strokovnega dela v strokovnih službah sedaj ni zadovoljivo rešen in da je to potrebno čim prej urediti.

Tehnolog pomoč pravzaprav daje. Pa tudi potrebuje. Povejte, kakšna pomoč naj bi to bila?

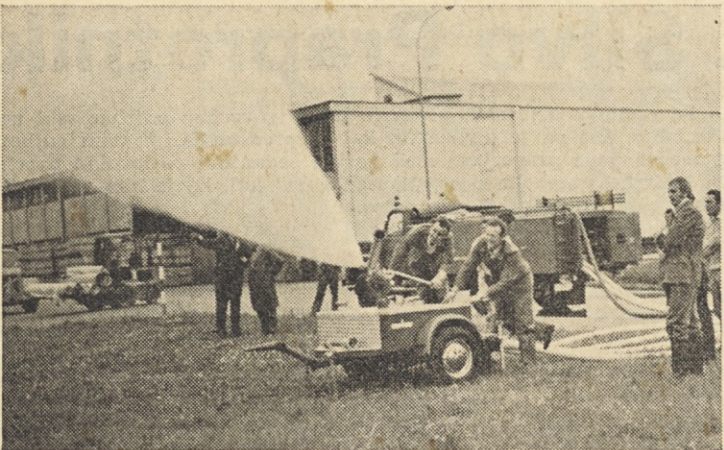
Že na začetku sem omenil, da je strokovno izpopolnjevanje nujnost, mislim pa, da smo pri tem nekoliko zanemarili vpliv neposrednih stikov z zunanji strokovnimi delavci, tovarnami, znanstvenimi ustanovami in da je pomoč strokovnim delavcem potrebna predvsem v tem smislu.

Prav gotovo vam je znan izid glasovanja o 10% rezervaciji osebnih dohodkov. Kakšno je vaše mnenje o tem?

Izid glasovanja o 10% rezervaciji osebnih dohodkov kaže, da je naš kolektiv zrel in pripravljen sam s svojimi močmi reševati probleme, ki niso nastali po njegovi krivdi, temveč so odraz splošne gospodarske situacije.

Personalne vesti

Pred kratkim so naši gasilci poskusili kako deluje top za gašenje.

Komunisti so razpravljali...

8. junija je bila v Savi razprava o tezah »vloga znanosti v naši samoupravni socialistični družbi.« Razpravo je pripravila komisija pri CK ZKS. Poleg štirideset strokovnih sodelavcev iz našega podjetja, sta se razprave udeležila tudi dva izmed sestavljalcev tez, Gojko Stanič, član CK ZKS in Emil Milan Pintar, višji strokovni svetnik pri razvojni skupnosti Slovenije ter predstavnik kemijskega inštituta Boris Kidrič dr. Jože Fegeš. Razpravo je vodil dr. Premru, sodelovali pa so poleg Gojka Staniča in Milana Pintarja tudi drugi udeleženci. V razpravi je bilo poudarjeno, da mora imeti znanost svoj program, usmeritev, da je sestavni del naše socialistične družbe in da jo moramo tako tudi obravnavati.

Javna razprava o tezah v Savi je bila v okviru razprave po kolektivih, ki jih je določil CK ZKS. V Kranju so to Sava, Iskra in Višja šola za organizacijo dela.

Na podlagi sugestij, mnenj in sklepov javnih razprav o tezah »odnos ZK do znanosti in njena vloga v samoupravni socialistični družbi« bo CK ZKS sprejel resolucijo, ki bo postavila znanstveno in razvojno delo na tisto mesto v naši družbi, kakršno ji gre.

Borba za zdravje

Mnogokrat smo že brali v časopisih ali slišali po radiu in televiziji, kako ljudem škodi onesnažen zrak v zaprtih prostorih, kjer dela mnogo ljudi. Ponavadi je v takih prostorih slabo zračenje. Poleg tega so okna večkrat zaprta, ker vsak ne prenese prepriha. Mnogokje se zrak poslabša s kajenjem. Razumljivo, da je za nekadilce prava muka delati 8 ur v takem prostoru.

Kadilci in nekadilci v konstrukciji delovne enote 52 pa so se spoznameli, da v delovnem prostoru ne bodo več kadili. Iz tega se vidi, da se s skupnimi močmi da rešiti marsikateri problem. Na prvi pogled izgleda odločitev mogoče otročja, vendar sem mnenja, da bo koristilo zdravju.

H. F.

V MESECU MAJU 1972

SO SE NA NOVO ZAPOSILILI: Milan KITANOVIC — pomočnik konfekcionerja spirarnih cevi; Mile RADAKOVIČ in Slobodan STEVANOVIC — pomočnika pri brizganju; Milutin JOVANOVIČ in Franc ČEBASEK — pomočnika pri brizganju cevi I; Franc KRNIČAR — brizgalec II; Mihael ČRNIČAR — odvijalec cevi; Stanislav LAMOVSEK — oblagalec cevi s ploščo; Anton CATER — delavec pri navlačenju duš in izvlačenju jeklenih jeder; Anton KOSTANJEVEC, Franc PER, Ramadan GASI, Nedžo KONDIC, Vinko HVASTI — transportni delavci; Stefanija TOMINAC in Cilka KRČ — konfekcionerki avtozračnic II; Ivan MOMCIOVIČ — konfekcioner potniških plaščev; Janez KOŠNJEK — pomočnik konfekcionerja potniških plaščev; Alojz RUPNIK — pomočnik konfekcionerja potniških plaščev; Drago KRAPEŽ — delavec pri dublirnem kalandru; Jože GORTNAR — konfekcioner potniških plaščev; Martina BOŽIČ — čistilka; Milovan DUŠANOVIČ — delavec pri peskanju kalupov in jeder; Valentin ZALETEL — konfekcioner valjev; Miroslav PEJČIČ — vulkanizer na preši 1300 x 1300; Ivanka JARC — izsekovalka ročnih izdelkov; Majda BETON — oblagalka klinastih jermen; Danica ROZMAN — konfekcioner pri dokončevanju velozračnic; Đurđica HREN — konfekcija topo spojenih zračnic; Anton ZUPANC — obvezovalec žmula plaščev; Dragan PAULOVIČ, Jože SINKOVIČ, Milan TUĐINA — opravevalci II; Pavel OBLAK — navijač pri nanašalnem stroju; Marjan AŽMAN — delavec v pripravi past; Poldne FELICIJAN — premazovalec blaga; Vladimir ZALOKAR — pomočnik skladiščnika; Boris LISAC — pomočnik skladiščnika; Vukadin RADOVANOVIČ — skladiščni delavec; Boško KRSTIČ in Radomir RADESKI — skladiščna delavca v trgovski mreži; Maks KALAN — nakladalec; Roza BOŽEK — čistilka; Francka SODNIK — tehnični risar; Milan ZDEŠAR in Jože MALI — stažista.

V MESECU MAJU 1972

PA SO PODJETJE ZAPUSTILI: Jožefa ZAGORC, Luka LOMBAR,

Darko PIRSIČ, Ivan OSELJ, Ivan KOVAČEVIČ, Franc MLAKAR, Marko FLORJANČIČ, Alojz STROJ, Anton RUPAR — samovoljna prekinitve dela; Antonija MARINČ, Ana GOLOB, Ana GASER, Ivan SAKAČ, Stanka MARTINJAK, Martin PROJ, Tomislav TISAK — dipl. ing. fizike, Vladimir ERZEN in Janez KOŠAK, dipl. ekon. in Čamil MURATOVIČ — sporazumno; Franc PUŠAR, Mirko GOGIČ, Milan CIMERMAN, Anton ZAKOČ, Štefan ZVER, Danilo MAJNIK in Milan ZIRKELBACH — odšli na odslužitev vojaškega roka; Čerim RAHMANAJ, Miroslav VIGEC, Milan KOLETIČ, Marjan ČEBULAR — odšli v poskusnem roku.

Slavka Mitrovič

PAVEL VOVK, DELEGAT NA VII. KONGRESU GASILCEV

Zahvale

Ob nenadni in mnogo prezgodnji smrti našega dragega moža in očeta Janeza Krivca, se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavkam in sodelavcem nabavne službe za izrečeno sožalje in venec. Najlepše se zahvaljujemo tudi oddelku za socialno varstvo za denarno pomoč. Zahvalo smo dolžni tudi gasilcem tovarne Sava za venec in za to, ker so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Najlepša hvala tudi tov. Kopicu za izrečene besede ob odprtem grobu.

Žena Marija, hčerka Anica, sin Janez

ZAHVALA

Oddelku za socialno delo in sindikalni organizaciji se zahvaljujemo za denar in šopek, ki so nama ga prinesli za 1. maj.

Vreček Angela
Roblek Antonija

ZAHVALA

Zahvaljujemo se sodelavkam in sodelavcem pri velozračnicah, vsem v delovni enoti velopnevmatika in vodstvu delovne enote za prekrasna darila, ki sva jih prejeli ob odhodu v pokoj.

Katj Dolenc
Marija Horvat

Na seji občinske gasilske zveze so izvolili tov. Pavleta Vovka, našega sodelavca, za delegata na sedmem kongresu gasilske zveze Slovenije. Kongres je bil od 9. do 11. junija v Murski Soboti.

Na kongresu, ki je bil hkrati mednarodna manifestacija sodobnega gasilstva in požarnega varstva, je sodelovalo nad štiristo delegatov iz vse države in tudi veliko gostov iz zamejstva. V obširnem delovnem programu so se dogovorili tudi o ureditvi novega zakona o gasilstvu in požarnem varstvu v Sloveniji.

Ob koncu delovnega programa kongresa je bila velika parada, na kateri je nastopilo več tisoč gasilcev, med njimi tudi desetina Save.

Ivan Petrič

SAVA, glasilo delovne skupnosti industrije gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov, izdaja uredniški odbor. Glasilo izhaja štirinajst-dnevno, glavni in odgovorni urednik Jože Stular. Naslov uredništva: Kranj, Skofjeloška 6, tel. 22-521, interno 282. Tisk in kliseji CP Gorenjski tisk Kranj

Ljubljana — Moskva — Tokio

V olimpijskem naselju je bilo veliko stanovanjskih blokov, naš je imel številko 2. Kuhinja je bila ogromna, na izbiri pa veliko jedi. Verjetno mislite, da smo jedli samo riž in ribe, kar je Japoncem osnovna hrana. Pa ni bilo tako. Vsak je lahko dobil jedi, ki jih je bil vajen doma. Jedli smo tudi z običajnim jedilnim priborom.

Po zajtrku smo pričeli trenirati na skakalnici. Skočil sem samo trikrat, ker je pihal zelo močan veter.

Popoldan smo se sprehodili po olimpijski vasi. Po televiziji smo si ogledali tudi zanimiv in za nas nov šport. Podoben je našemu boksu, samo da se boksaajo z rokami in še brcajo. Z nogo ga udari celo za vrat. To je zelo grob šport in so skoraj vsako rundo katerega odnesli iz ringa. Naslednji dan sem šel na progo za tek. Sneg je drugačen kot pri nas; imel sem občutek, da smučam po moki. Proga je bila težka, toda zelo lepo speljana.

3. februarja ob 11. uri je bila otvoritev olimpijskih iger. Če ste spremljali prenose po televiziji, se verjetno še spominjate mimohoda na stadionu, govorov in prižiganja olimpijskega ognja. Tekmovanje se je začelo že naslednji dan. Najprej so bili na vrsti skoki. Imeli smo srečo, da je bilo vreme lepo, saj nasploh velja, da se vreme tukaj hitro spreminja. Kar naenkrat se zoblaci in prične snežiti, čez kake pol ure pa je spet lepo. V skokih sem bil 28. Naslednji dan smo tekmovali v tekih. V skupni uvrstitvi sem bil na 32.

mestu. Tekmovanje je bilo zame končano in sem šel lahko večkrat v mesto.

Po mestu vozi metro, ki je podoben našemu vlaku. Trgovine so bogato založene. Če greš po mestu, opaziš, da so tla na več krajih pokrita z različnimi kovinskimi pokrovi, kajti na Japonskem gradijo tudi pod zemljo, ker so mesta že tako gosto naseljena. Ljudje so bolj skromno oblečeni kot pri nas. Oblečeni so po evropsko, veliko pa jih je tudi v značilnih kimonih. Nekateri so ročno tkani z različnimi vzorci in stanejo tudi do 2 milijona S din. Nosijo jih samo ob posebnih priložnostih, kot so praznovanje rojstnega dne, poroka ipd. Zanimivost pri oblekah je tudi ta, da imajo poročene ženske zadaj »povšter«, neporočene pa metuljčka. Zvečer pa je Sapporo ena sama velika luč. Povsod odsevajo reklame v japonski pisavi in tudi v latinici.

Že v prejšnji številki ste lahko prebrali, da smo v Tokiju napravili na letališču samo nekaj spominskih posnetkov, mesta pa si nismo utegnili ogledati. Zato smo si ga ogledali, ko smo se vračali domov. Najprej smo se z avtobusom odpeljali na letališče, od tod pa z letalom DC-8 do Tokija. Tam nas je pričakal jugoslovanski ambasador Smole s soprogo. Razdelili smo se v skupine in z avtomobili prevozili mesto in si ga ogledovali. Po cesti je mrgolelo avtomobilov. Vozijo po levi strani, hitrost pa je zaradi gostote prometa omejena na 90 km/h. Z

betonom se Japonci dobesedno igrajo. Ceste so preprežene druga čez drugo. Videli smo celo križišče cest pod zemljo. Presenetilo nas je, ko smo zagledali več starejših mož, ki so oblečeni v telovadne hlačke tekli po pločniku. Verjetno jim drugega ni preostalo, saj v mestu ni gozdov, stadioni pa so prenatrpani.

Mesto smo opazovali tudi s 40 nadstropne stolpnice, ki je druga najvišja v Tokiju. Od tod je čudovit pogled na mesto, na morje in na ogromno železniško postajo. Ravno takrat je pripeljal mimo hitri japonski vlak, ki vozi s hitrostjo 200 km/h. Povedali so nam, da imajo v načrtu vlak, ki bo vozil s hitrostjo 400 km/h. Vozil bo z enega otoka na drug otok.

Bili smo tudi v trgovini, ki ima tri nadstropja in je v glavnem vsa pod zemljo. V enem nadstropju so prodajalne, v drugem je restavracija, v tretjem pa garaže. V tej trgovini prodajajo čevlje. Toliko skupaj jih še nisem videl.

V restavraciji smo se okrepčali. Ko smo vstopili, smo se morali najprej sezuti, nato pa smo se posedli kot ostali kar po tleh. Mize so visoke samo 30 cm in Japonci zraven miz klečijo. Tudi mi smo poskusili, pa nas je preveč bolel hrbet, in smo se usedli kar po domače. Naročili smo juho, pečeno kokoš z rižem in čaj, ki je bil zelene barve in tako grenak, da ga skoraj nihče od nas ni pil. Največ smeha je bilo, ko smo s palčkami jedli riž. Nam je vzelo precej časa, Japonci pa so v tem

mojstri in jedo s palčkami tako hitro kakor mi z žlico.

Z avtomobili smo se potem odpeljali v dvorec v njihovem značilnem stilu. Hiše v predmestju so nizke in večji del iz lesa.

Stemnilo se je že, zato smo odšli v hotel, zjutraj pa z letalom odleteli v Moskvo. Peljali smo se skupaj z rusko olimpijsko reprezentanco. Ustavili smo se v Novem Sibirskem, koder so letalo napolnili z gorivom, in v Moskvi. Iz Moskve smo popoldan z našo karavelo odleteli do Brnika.

Upam, da sem vam uspel vsaj malo prikazati, kako izgledajo

Moskva, Tokio, Sapporo, in povedati nekaj o olimpijskih igrah, o tistem delu, kar v drugih časopisih in na televiziji niste brali in videli.

Ko smo v 9. številki objavili prvi del reportaže Ljubljana — Moskva — Tokio smo na koncu napisali, da bo nadaljevanje objavljeno v naslednji številki. Za 10. številko glasilo, pa smo imeli veliko aktualnih člankov, ki so bili časovno vezani na objavo, zato smo ta sestavek izpustili. Danes objavljamo nadaljevanje in konec.

Naš olimpijec Janez Gorjanc si je med krajšim postankom v Moskvi ogledal njeno okolico.